KTMÜ-TÜRKSAM

HABER BÜLTENİ

MAYIS 2025 / 85. SAYI

TÜRKİYE VE KIRGIZİSTAN, SOSYAL POLİTİKA ALANINDA İŞ BİRLİĞİNİ GÖRÜŞTÜ

Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş ile Kırgızistan'ın Ankara Büyükelçisi Ruslan Kazakbaev, 6 Mayıs 2025 tarihinde bir araya geldi. Taraflar, görüşmede sosyal politika alanında ikili iş birliğinin güncel konularını ele aldı. Ailelerin desteklenmesi, kadın haklarının korunması, engelli ve yaşlılara yardım sağlanması konularına özel

önem verildi.

Türk Dünyasında Ortak Kültüre Dikkat Çekildi

Bakan Göktaş, resmî hesabından yaptığı yazılı açıklamada 2025 Aile Yılı kapsamında, ülkeler arasındaki iş birliğini geliştirme imkanlarını ele aldıklarını ve iki ülke arasında imzalanan mutabakat zaptı çerçevesinde oluşturulacak çalışma planlarını değerlendirdiklerini aktardı. Kırgızistan'ın Türkiye açısından önemli bir ortak olduğunu vurgulayan Göktaş, açıklamasında "Türk dünyası ile sahip olduğumuz ortak kültür ve köklü bağlar, aileyi merkeze alan sosyal politikalarımıza güçlü bir zemin sunuyor" ifadeleriyle ortak kültüre ve bağlara dikkat çekti.

Taraflar Tecrübe Paylaşımına Açık

Kırgız Büyükelçi Kazakbaev ise Kırgızistan'da yürütülen sosyo-ekonomik reformların önemine değinerek Türkiye ile uzman kuruluşlar düzeyinde iş birliğinin genişletilmesine ilgi duyduklarını dile getirdi. Kazakbaev, Kırgız tarafı için öncelikli alanlarda sosyal koruma alanında Türkiye'nin tecrübesini paylaşmak da dahil olmak üzere her alanda iş birliğine hazır olduklarını dile getirdi.

Görüşmede, sosyal alanda ikili iş birliğinin daha da derinleştirilmesi yönündeki karşılıklı ilgi teyit edilirken, iki ülkenin ilgili bakanlıkları arasında çalışma grupları kurulması konusunda mutabakata varıldı.

TÜRK ŞİRKETİ BİŞKEK'TE ÇOK FONKSİYONLU BİR KONUT KOMPLEKSİ İNŞA EDECEK

Kırgızistan Bakanlar Kurulu Başkanı Adılbek Kasımaliyev, Bişkek şehrinde yeni çok fonksiyonlu bir kompleksin inşası için zaman kapsülü yerleştirme törenine katıldı.

Adılbek Kasımaliyev konuşmasında, zaman kapsülünün yerleştirildiği alana üç kuleden oluşan, 21 katlı modern bir kompleksin inşa edileceğini, bu komplekste güvenliği, uygun lojistiği ve estetik görünümü sağlayan ileri teknolojilerin kullanılacağını vurguladı.

Bakanlar Kurulu Başkanı, "Beta İnşaat Yatırımcılık" şirketinin Bişkek'in ticaret altyapısının gelişmesine yaptığı katkıyı takdir ettiğini belirterek, "Beta Stores" alışveriş merkezleri zincirinin başarıyla faaliyet gösterdiğini vurguladı. Türk yatırımcılara Kırgızistan ekonomisinin gelişmesine sağladıkları katkı için teşekkür eden Kasımaliyev, söz konusu projenin başarılı bir şekilde hayata geçirileceğine olan güvenini dile getirdi.

Adılbek Kasımaliyev, Kırgızistan ile Türkiye arasındaki iş birliğinin güçlendirilmesine vurgu yaparak, iki ülke arasındaki ticaret hacminde önemli bir artış yaşandığını ifade etti. Ayrıca, Kırgızistan'daki elverişli yatırım ortamı ve iş yapma koşullarını daha da iyileştirmeye yönelik alınan önlemler hakkında bilgi verdi.

Bakanlar Kurulu Başkanı, son yıllarda Kırgızistan'da sürdürülebilir ekonomik büyüme, altyapının geliştirilmesi ve sosyal sorunların çözümüne yönelik kapsamlı projelerin hayata geçirildiğini aktardı.

Konuşmasının sonunda Adılbek Kasımaliyev, Bişkek'in temiz havası, geniş caddeleri, spor kompleksleri ve kültürel yapılarıyla modern, çevreci ve yaşamaya elverişli bir şehir haline geleceğine inandığını belirtti. Projenin başarılı bir şekilde tamamlanmasını dileyerek, Kırgızistan ile Türkiye arasındaki verimli iş birliğinin devam edeceğine olan umudunu ifade etti.

SADIR CAPAROV, BUDAPEŞTE'DEKİ TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI GAYRI RESMİ ZİRVESİNE KATILDI

Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadır Caparov, 21 Mayıs'ta Macaristan'ın başkenti Budapeşte'de düzenlenen Türk Devletleri Teşkilatı Devlet Başkanları Gayrıresmi Zirvesine katıldı. Cumhurbaşkanlığı Basın Servisinden yapılan açıklamaya göre, Örgütün gözlemci ülkesi Macaristan'da ilk kez düzenlenen gayrıresmi toplantının teması "Doğu ile Batının Buluşma Noktası" oldu.

Devlet Başkanı konuşmasında, Macaristan'ın Avrupa Birliği ve Türk dünyası arasında gerçek bir köprü haline geldiğini vurguladı. Sadır Caparov "Bu tür toplantılarda, birlik ve güven ruhuna dayanarak, ülkelerimizin sürdürülebilir kalkınması ve halklarımızın refahı için sağlam bir temel atıyoruz. Bugün Budapeşte'de gerçekleştirdiğimiz toplantı, geçen yıl Kasım ayında yapılan Bişkek zirvesinin mantıksal bir devamı niteliğindedir. "Türk dünyasını güçlendirmek: ekonomik entegrasyon, sürdürülebilir kalkınma, dijital gelecek ve herkes için güvenlik" sloganıyla düzenlenen Örgüt Dönem Başkanlığı, ülkelerimiz arasındaki iş birliğinin derinleştirilmesini amaçlıyor" dedi.

Cumhurbaşkanı, Kırgızistan'da çok taraflı iş birliğini daha da güçlendirmeyi amaçlayan bir dizi önemli etkinlik düzenlemeyi planladığını duyurdu ve birleşik toprak topluluğuna üye ülkelerin Hükümet Başkanlarını, Kırgızistan'ın girişimiyle sonbaharda planlanan Başbakanlar ve Başkan Yardımcıları toplantısına davet etti. Kırgızistan ve Örgüt ülkeleri arasındaki karşılıklı ticaret hacminin son dört yılda neredeyse iki katına çıktığını kaydeden Devlet Başkanı, ülkenin ekonomi, ulaştırma, enerji ve dijitalleşme alanlarında ortak girişimlere aktif olarak katılmaya hazır olduğunu teyit etti.

Sadır Caparov, Dijital Ortaklık Anlaşması'nın hayata geçirilmesi ve Türk Yatırım Fonu'nun proje faaliyetlerinin başlatılmasının iş birliğini önemli ölçüde güçlendireceğine olan güvenini dile getirdi. Olumlu örnek olarak Kırgızistan'daki benzer finans kuruluşlarının, Kırgız-Azerbaycan, Kırgız-Özbek ve Kırgız-Macaristan kalkınma fonlarının başarılı çalışmalarını gösterdi. Cumhurbaşkanı konuşmasında ayrıca altyapı projelerinin hayata geçirilmesinin önemine değindi.

Böylece Kırgızistan'ın yeşil enerji alanında ortak projeler hayata geçirmeye ve yaratıcı bir gündem oluşturmaya hazır olduğunu belirterek, bölgenin enerji sektöründe yeni bir dönem açacak olan Kambar-Ata HES-1'in inşasının stratejik önemini vurguladı ve ayrıca ulaşım koridorlarının geliştirilmesinin önceliğini vurguladı. Özellikle Çin-Kırgızistan-Özbekistan demiryolu projesinin, bölgesel bağları önemli ölçüde güçlendirebilecek ve Çin ile Avrupa arasındaki güzergahı 900 kilometre kısaltabilecek tarihi bir adım olduğunu vurguladı.

Sadır Caparov, dağlık bir ülke olan Kırgızistan'ın dağlık bölgelerin sürdürülebilir kalkınmasını desteklediğini ve BM Beş Yıllık Dağ Kalkınma Planı'nın (2023-2027) uygulanmasına katıldığını vurguladı.

Bu bağlamda, bu yıl Isık-Köl'deki Dünya Dağ Gençlik Festivali'nin ve 2027'de ikinci küresel dağ zirvesi "Bishkek+25" hakkında bilgi verdi ve aynı zamanda birleştirilmiş bölgesel toplulukların ülkelerini "Dağ Beş Yıllık Planının" uygulanmasına katılmaya çağırdı.

Devlet Başkanı ayrıca, Türk Devletleri Teşkilatı Genel Sekreteri Kubanıçbek Ömüraliev'in yetkilerinin genişletilmesi kararını destekleyen katılımcı ülkelere şükranlarını sundu. Ömüraliev'in, görevini etkin bir şekilde yerine getirmeye, yüksek profesyonellik ve davaya olan bağlılığını göstermeye devam edeceğini söyledi. Son olarak Cumhurbaşkanı Sadır Caparov, Türk Devletleri Teşkilatı'nın istikrar ve kalkınma yönündeki ortak arzusunu yansıtan kabul edilen Budapeşte Deklarasyonu'nun önemini vurguladı. Kırgızistan'ın Türk devletlerini yakınlaştırma ve refaha kavuşturma amaçlı çabalara aktif olarak destek vermeye hazır olduğunu dile getirdi.

KIRGIZİSTAN CUMHURBAŞKANI SADIR CAPAROV İLE MACARİSTAN BAŞBAKANI VİKTOR ORBÁN BİR ARAYA GELDİ

Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadır Caparov, 21 Mayıs 2025 tarihinde resmi çalışma ziyareti kapsamında Budapeşte şehrinde Macaristan Başbakanı Viktor Orbán ile bir görüşme gerçekleştirdi. Görüşmede Kırgızistan ile Macaristan arasındaki iş birliğinin öncelikli alanları ele alındı ve iki taraf da ekonomik ortaklığı genişletmeye hazır olduklarını ifade etti.

Viktor Orbán, iki ülke arasındaki ilişkilerin gelişmesinde güçlü ortaklığın önemine dikkat çekerek, Kırgızistan'da yürütülen reformları takdir ettiğini bildirdi. Ayrıca ülkenin Orta Asya bölgesindeki ekonomik konumunu güçlendirmeye yaptığı katkıyı vurguladı. Bununla birlikte Başbakan, "Macaristan-Kırgızistan" Kalkınma Fonu'nun faaliyetlerini olumlu değerlendirdiğini belirterek, Macaristan'ın Kırgızistan'daki stratejik projelere yatırım yapmaya istekli olduğunu teyit etti.

Cumhurbaşkanı Sadır Caparov, son beş yıl içinde iki ülke arasındaki ticaret hacminin iki katına çıktığını belirtti ve Macar tarafının fonun sermayesini 50 milyon dolara çıkarma kararına teşekkür etti. Ona göre bu karar, ortak projelerin hayata geçirilmesinde yeni fırsatlar yaratacaktır. Kırgızistan'ın, Avrupa ile Orta Asya arasındaki ulaşım koridorlarının geliştirilmesine yönelik altyapı projelerine Macaristan'ın aktif katılımını beklediğini ifade etti.

Kırgızistan Cumhurbaşkanı, Macaristan'ın lojistik alanındaki teknolojileri ve deneyimleriyle bilgi alışverişinde bulunmakla ilgilendiklerini belirterek, Kırgız hükümetinin yabancı yatırımcıların çıkarlarını tam olarak desteklemeye ve korumaya hazır olduğunu vurguladı. Görüşmenin sonunda taraflar, stratejik ortaklığı daha da güçlendirme ve ekonominin temel sektörlerinde iş birliğini sürdürme konusunda mutabakata vardılar.

MACARİSTAN, KIRGIZİSTAN'DA SU ARITMA TESİSİ KURMAYI PLANLIYOR

Kırgızistan Bakanlar Kurulu Başkan Yardımcısı Bakıt Törebayev, Macaristan'ın büyükelçisi ve Macaristanlı "H2O" şirketinin temsilcileri ile bir görüşme gerçekleştirdi. Taraflar, Kırgızistan'ın kırsal kesimlerinde yaşayan halka içme suyu temin etmeye yönelik ortak projeleri ele aldılar. Bu konuda Kırgızistan Tarım Bakanlığı Basın Servisi bilgi verdi.

Görüşme sırasında taraflar, Macaristan'ın "H2O" şirketi tarafından geliştirilen ve kullanıma uygun mobil konteyner tipi su arıtma sistemlerinin, Kırgızistan'ın uzak ve ulaşılması zor bölgelerinde kullanılmasını hayata geçirme konusunu müzakere ettiler.

Ayrıca projenin, "Macaristan-Kırgızistan" Kalkınma Fonu kaynakları ile finanse edilmesi olasılığına özel önem verildi. Bunun yanı sıra, Kırgızistan'da su arıtma tesislerini monte edecek yerel bir fabrika kurulması fikri de gündeme geldi.

Kırgız tarafı, Macaristan'ın bu konudaki tecrübelerini incelemeye ilgi duyduklarını belirtti. Aynı zamanda Macaristan'dan gelen heyet üyeleri de Kırgızistan'da faaliyet gösteren içme suyu tesislerini yerinde görmeye hazır olduklarını ifade ettiler. Görüşmenin sonunda taraflar, su temini ve kırsal bölgelerin sürdürülebilir kalkınması alanındaki iş birliğini derinleştirme konusunda mutabakata vardılar.

TÜRK İŞ İNSANLARI KIRGIZİSTAN EKONOMİSİNİN TÜM SEKTÖRLERİNE YATIRIMLARINI ARTIRMAYA HAZIR

27 Mayıs tarihinde Bişkek şehrinde "Türkiye-Kırgızistan İş İnsanları, Kültür, Dayanışma ve Dostluk Derneği" tarafından düzenlenen "Yatırımcılara Teminatlar ve Teşvikler" konulu iş forumu gerçekleştirildi.

Toplantıya Türkiye'nin Kırgızistan Büyükelçisi Mekin Mustafa Kemal Ökem, Kırgızistan Cumhurbaşkanlığı'na bağlı Ulusal Yatırım Ajansı'nın Yatırım Çekme ve Bölgesel Kalkınma Dairesi Başkanı Şukrab Razakov, Kırgızistan Bakanlar Kuruluna bağlı Yatırım Konseyi Sekretaryasının Baş Hukuk Müşaviri Baktıbek Samakov, Ulusal Yatırım Ajansı'nın Yatırımcıların Hukuki Güvencesi, Korunması ve Şikayetlerinin İncelenmesi Bölüm Başkanı Cazgül Kiyizbayeva ve TUKİD (Türkiye-Kırgızistan İş İnsanları Derneği) üyesi iş insanları katıldı.

Etkinlik süresince, Şukrab Razakov ve Cazgül Kiyizbayeva, Kırgızistan'da iş yapma koşulları hakkında Türk iş insanlarına kapsamlı bilgiler sundular.

Türkiye'nin Kırgızistan Büyükelçisi Mekin Mustafa Kemal Ökem ise, Kırgız hükümetine verdiği önemli bilgiler için teşekkür ederek, Türk iş insanlarının Kırgızistan ekonomisinin tüm alanlarına yatırım yapmaya hazır olduklarını vurguladı. Taraflar, iş birliğini geliştirmek amacıyla karşılıklı diyaloğu güçlendirme konusunda mutabakata vardılar.

ÖZBEKİSTAN, KAZAKİSTAN, TÜRKMENİSTAN, TÜRKİYE, İRAN VE ÇİN DEMİRYOLU TARİFELERİ KONUSUNDA ANLAŞTILAR

Özbekistan, Kazakistan, Türkiye, İran, Çin ve Türkmenistan, demiryolu yük taşımacılığına ilişkin ortak tarifelerin kabulü konusunda önemli bir anlaşmaya vardılar. Bu anlaşmanın amacı, Çin'den Avrupa'ya Orta Asya ve Orta Doğu üzerinden yapılan yük taşımacılığının hacmini artırmaktır. Söz konusu gelişme, "AnewZ" analitik bilgi servisi tarafından duyuruldu.

Tahran'da altı ülkenin demiryolu idarelerinin temsilcilerinin katılımıyla üst düzey bir toplantı gerçekleştirildi. Görüşmede ana odak, "Çin – Avrupa" hattı üzerinde Orta Asya ve Orta Doğu'dan geçen ulaşım koridorunun güçlendirilmesi olarak belirlendi.

Görüşmelerin en önemli sonucu, "Çin – Kazakistan – Özbekistan – Türkmenistan – İran – Türkiye – Avrupa" güzergâhı boyunca demiryolu yük taşımacılığına yönelik rekabetçi ve üzerinde uzlaşılmış tarifelerin kabul edilmesi oldu.

Taraflar, yük taşımacılığı hacmini artırmak ve hizmet verimliliğini yükseltmek amacıyla gerçekleştirilecek somut önlemler konusunda da mutabakata vardılar.

Bu girişimin, Doğu ile Batı arasındaki ticaret için ulaşım koridorunu ekonomik açıdan cazip ve güvenilir bir alternatif haline getirmesi, Asya ile Avrupa arasındaki ulaştırma bağlantılarını geliştirmesi ve bölgesel ekonomik entegrasyona katkı sağlaması beklenmektedir.

Kazakistan'ın verilerine göre, 2025 yılının ilk dört ayında Çin'den İran'a Kazakistan üzerinden taşınan konteyner yüklerinin hacmi, geçen yılın aynı dönemine göre 2,6 kat artış göstermiştir. Bu durum, söz konusu güzergâhın Avrasya'daki ticaret akışında artan önemine işaret etmektedir.

ÖZBEKİSTAN VE KAZAKİSTAN, DİJİTAL TEKNOLOJİLER ALANINDAKİ İŞ BİRLİĞİNİN GÜÇLENDİRİLMESİNİ GÖRÜŞTÜ

Kazakistan Dijital Gelişim, İnovasyon ve Uzay Sanayi Bakanı Jaskan Madiev'in başkanlık ettiği heyet, çalışma ziyareti için Özbekistan'da bulundu.

Ziyaret çerçevesinde, konuklara 22 Mayıs'ta Taşkent şehrinde açılan Orta Asya ülkeleri için Bölgesel İletişim İşbirliği İcra Komitesinin faaliyetleri tanıtıldı. Ardından Özbekistan Dijital Teknolojiler Bakanlığı tarafından yürütülen reformlar, temel çalışma alanları ve geleceğe yönelik planlar hakkında sunumlar yapıldı.

Kazak heyeti ayrıca, nitelikli BT personeli yetiştirmeye odaklanan "Ustudy IT" akademisinin çalışmalarıyla ve siber güvenliği sağlama konusunda faaliyet gösteren yenilikçi merkezlerin projeleriyle tanıştı. Özellikle yapay zeka ve ileri dijital çözümler alanındaki projelere özel önem verildi.

Ziyaretin ana bölümü, Özbekistan Dijital Teknolojiler Bakanı Şerzod Şermatov ile Kazak heyetinin resmi görüşmesi oldu. Görüşmede ikili iş birliğini güçlendirme, mevcut sorunları çözme ve yeni girişimleri hayata geçirme konuları ele alındı.

Sınır bölgelerinde telekomünikasyon hizmetlerini geliştirme, Özbekistan ve Kazakistan'daki BT şirketlerinin hizmetlerini küresel pazara sunma, dijital hizmet ihracatını artırma ve iki ülkenin teknoparklarının etkili etkileşimini genişletme imkânları değerlendirildi.

Ayrıca, kuluçka ve hızlandırma programları kapsamında ortak projelerin hayata geçirilmesine ilişkin somut önerilerde bulunuldu. Kazak startupları için yeni fırsatlar yaratma, yatırım çekme ve uluslararası platformlara açılma yönünde iş birliği alanları belirlendi.

Görüşmenin sonunda taraflar, Kazakistan heyetinin Semerkand'da düzenlenecek Birleşmiş Milletler (BM) Kamu Hizmetleri Forumu'na ve 23–25 Eylül 2025 tarihlerinde Taşkent'te gerçekleştirilecek olan "ICT Week Uzbekistan" etkinliğine aktif katılımı konusunda mutabakata vardılar.

Taraflar, Özbekistan ile Kazakistan arasında dijital teknolojiler, inovasyonlar ve telekomünikasyon alanındaki iş birliğini derinleştirmeye hazır olduklarını teyit ederek, bu alanlarda sistematik ve ortak çalışmaları sürdürme kararlılıklarını vurguladılar.

TÜRKMENİSTAN İLE KIRGIZİSTAN, ULAŞIM ALANINDAKİ ANLAŞMALARINI GÜÇLENDİRDİ

Bişkek şehrinde düzenlenen ulaşım, transit ve lojistik konularına ilişkin "Türkmenistan-Kırgızistan" ortak komisyonunun ilk toplantısı gerçekleştirildi. Görüşmenin sonucunda taraflar, varılan anlaşmaları onaylayan bir protokole imza attılar.

Öncelikli alanlar arasında transit yük taşımacılığının geliştirilmesi, multimodal güzergâhların genişletilmesi, kara yolu, demir yolu ve deniz taşımacılığı alanlarında iş birliğinin güçlendirilmesi yer almaktadır. Ayrıca, Türkmenistan Dışişleri Bakanlığı'nın basın servisine göre, "Türkmenbaşı" Uluslararası Deniz Limanı'nın imkânlarının etkin kullanımı ve tarife politikası konusunda yöntemlerin uyumlaştırılması da bu başlıklar arasında bulunmaktadır.

İki ülkenin ulaştırma alanındaki iş birliği, 23 Nisan'da Türkmenistan'ın Milli Lideri Gurbanguli Berdimuhamedov'un Kırgızistan'a yaptığı çalışma ziyaretinin ardından yeni bir ivme kazandı. Söz konusu ziyaret sırasında, "Kırgızistan–Özbekistan–Türkmenistan" güzergâhı üzerinden Orta Asya ile Yakın Doğu'yu birbirine bağlayan etkili bir ulaşım-transit koridorunun oluşturulmasının önemi vurgulandı. Verilen bilgiye göre, komisyonun bir sonraki toplantısı 2026 yılında Türkmenistan'da gerçekleştirilecek.

ÖZBEKİSTAN, TÜRKİYE VE AZERBAYCAN'IN TARIM SİGORTASI ALANINDAKİ TECRÜBELERİNİ İNCELİYOR

Özbekistan'da tarım sigortası sisteminin geliştirilmesine özel önem verilmektedir. Bu alanda yabancı ülkelerin tecrübeleri dikkatle incelenip, ülkenin tarım sektörüne uyarlanması yönünde çalışmalar yürütülmektedir.

Bu çalışmalar çerçevesinde, Özbekistan Tarım Bakanlığı ve diğer ilgili kurumların temsilcilerinden oluşan bir heyet, Türkiye ve Azerbaycan'a çalışma ziyaretlerinde bulunmaktadır.

Ziyaret süresince heyet, tarım bakanlıklarının, sigorta piyasasını düzenleme ve denetleme kurumlarının, tarım sigortası fonlarının ve diğer önemli kuruluşların temsilcileriyle görüşmeler gerçekleştirmektedir. Görüşmelerde ana odak, tarım alanındaki ikili iş birliğinin güçlendirilmesine, tarım sigortası sisteminin geliştirilmesine ve Özbekistan'da tarım ürünlerinin sigortalanmasına yönelik etkili mekanizmaların hayata geçirilmesi konularıdır.

Bunun yanı sıra sigorta sisteminin dijitalleştirilmesi, çiftçiler ve tarımsal yapılar için kullanışlı ve şeffaf elektronik platformların oluşturulması konuları da ele alınmaktadır.

Taraflar, tarım sigortası, dijital teknolojiler, yapay zekâ kullanımı, veri analizi ve izleme sistemlerinin uygulanması konularında deneyim paylaşımında bulunmaktadır. Bu deneyim paylaşımları sonucunda Özbekistan'da bu kazanımların uygulanmasına yönelik net mutabakatlara varılmıştır. Bu adımlar, Özbekistan'ın tarım sektörünün sürdürülebilirliğini güçlendirmeye, risklerden sigorta yoluyla korunmayı iyileştirmeye ve çiftçilerin çıkarlarını korumaya önemli bir etki yapacaktır.

ÖZBEKİSTAN, HYUNDAİ TRENLERİ İÇİN YÜKSEK HIZLI DEMİRYOLUNU DEVREYE ALIYOR

Özbekistan, Güney Kore'nin "Hyundai Rotem" şirketinin yüksek hızlı trenleri için yeni bir demiryolu inşaatını tamamladı. Buhara–Urgenc–Hiva hattı boyunca uzanan bu yeni hat, toplamda 465 kilometre uzunluğunda olup tamamen elektrikle çalışacak şekilde donatıldı. Yüksek hızlı trenlerin 2026 yılında seferlere başlaması planlanmaktadır. Bu bilgi, "Railway Supply" şirketinin basın servisi tarafından paylaşıldı.

Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev, Urgenc–Hiva arasındaki yeni elektrikli hattı yerinde inceleyerek, bu projenin ülkenin ulaşım sistemini modernleştirmede ve bölgesel lojistik bağlantılara entegrasyonda önemli bir adım olduğunu vurguladı. "Hyundai Rotem" ile "KORAIL" şirketleri arasında Haziran 2024 tarihinde imzalanan 200 milyon dolarlık anlaşma kapsamında, Özbekistan'a toplam altı adet tren teslim edilecek. Her biri 7 vagondan oluşan bu trenler, 389 yolcu taşıma kapasitesine sahip olacak ve saatte 250 kilometre hızla hareket edebilecek. Trenler, toplam 1.200 kilometre uzunluğundaki hat boyunca hizmet vererek Taşkent ile Hiva şehirlerini birbirine bağlayacak.

Yeni hat sayesinde, başkent ile tarihi şehir arasındaki yolculuk süresi 14 saatten 7 saat 40 dakikaya düşürülecek. Yapılan tahminlere göre, yılda taşınan yolcu sayısı 1 milyondan 3 milyona, yük taşımacılığı ise 1 milyon tondan 6 milyon tona çıkacak. Bu proje, Özbekistan'ın Orta Asya'da lojistik ve turizm merkezi olma stratejisinin bir parçası olarak hayata geçirilmektedir.

ÖZBEKİSTAN İLE MACARİSTAN, HAYVANCILIK ALANINDAKİ İŞ BİRLİĞİNİ GÜÇLENDİRİYOR

Özbekistan ve Macaristan, hayvancılık sektörünü geliştirme yönünde iş birliği görüşmeleri gerçekleştirdi. Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev'in Macaristan'a resmi ziyareti çerçevesinde, Özbekistan Tarım Bakanı İbrohim Abdurahmanov Budapeşte şehrine geldi. Macaristan'da, iki ülkenin tarım alanındaki iş birliğini derinleştirmeye yönelik önemli bir görüşme yapıldı.

Görüşmede, Macaristan'ın önde gelen hayvancılık şirketlerinden "Hunland Group" ile uzun vadeli ortaklık kurulması konusuna özel önem verildi. Toplantı sırasında Özbek tarafı, modern hayvancılık komplekslerinin kurulması ve faaliyete geçirilmesi, çiftliklerin genetik kapasitesinin artırılması yoluyla süt ve et üretiminin geliştirilmesi, ayrıca bu projenin Karakalpakistan Cumhuriyeti'nde uygulanması yönünde çeşitli girişimlerde bulundu.

Macar ortaklar, Özbekistan'daki yatırım ortamını yüksek takdirle karşılarken, şu anda atıl durumda bulunan hayvancılık tesisleri, gerekli altyapı ve yürürlükteki yasal düzenlemelere ilgi gösterdiler. Görüşmelerin sonunda taraflar, karşılıklı yarar sağlayacak alanlarda iş birliğini birlikte geliştirme ve ilgili teknik-ekonomik belgeleri hazırlama konusunda mutabakata vardılar.

"Hunland Group" şirketi, süt ve et odaklı hayvancılık alanında uluslararası büyük projeleri gerçekleştirme konusunda 30 yılı aşkın deneyime sahiptir. Şirket yılda yaklaşık 4.800 ton et ve 62.000 ton süt ürünü üretmekte, 350 binden fazla büyükbaş hayvan beslemektedir. Şirket şu anda Slovakya, Romanya, Yunanistan, Sırbistan ve Hırvatistan gibi Avrupa ülkeleriyle iş birliği yapmaktadır.

Tarım alanındaki bu iş birliği, iki ülke arasındaki ticaret ve ekonomik ilişkileri güçlendirmenin yanı sıra, Özbekistan'ın gıda güvenliğinin sağlanmasına, modern hayvancılık altyapısının geliştirilmesine ve ülkenin ihracat potansiyelinin genişletilmesine katkıda bulunacaktır.

TÜRKİYE KARADENİZ'DE YENİ DOĞAL GAZ REZERVİ KEŞFETTİ

Türkiye, enerji alanındaki son yılların en önemli gelişmelerinden birini duyurdu. Karadeniz'deki Sakarya Gaz Sahası'nda, Göktepe-3 kuyusunda yapılan 49 günlük sondaj çalışmaları sonucunda 75 milyar metreküplük doğal gaz rezervi keşfedildi.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın açıklamasına göre, bulunan rezervin değeri yaklaşık 30 milyar dolar olarak hesaplanıyor. İlk değerlendirmelere göre bu miktar, Türkiye'nin iç talebini 3,5 yıl boyu karşılayabilecek.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar, söz konusu sahadaki geliştirme çalışmalarının hızlandırılacağını ve endüstriyel ölçekte üretimin en kısa sürede başlatılmasının hedeflendiğini belirtti. Yeni keşif, Türkiye'nin enerji ithalatına ayırdığı maliyeti önemli ölçüde düşürecek ve ülkenin bölgesel enerji oyuncusu olarak konumunu daha da güçlendirecek.

Bayraktar ayrıca Göktepe-3'teki bu keşfin Karadeniz'in enerji potansiyelini bir kez daha kanıtladığını ve Türkiye'nin enerji altyapısında kaydettiği ilerlemelerin bir göstergesi olduğunu vurguladı.

TÜRK YATIRIM FONU (TİF) BÖLGEDE YATIRIM İÇİN BİRLEŞİK YAKLAŞIMLAR GELİŞTİRİYOR

2025 yılında faaliyete başlamayı planlayan Türk Yatırım Fonu (TİF), yatırım faaliyetlerinin temel ilkeleri ve mekanizmalarını belirleyen ana belgeleri hazırlama sürecinin son aşamasına geldi.

Türk Yatırım Fonu (TİF) Basın Servisinin verdiği bilgiye göre, fon yatırım politikasının esaslarını geliştirmektedir. Hazırlanan yatırım politikası, finansal ve hukuki konuları kapsamakta ve projelerin seçilmesi ile uygulanmasında temel esas olarak hizmet etmektedir.

Yatırım politikası üzerine çalışan iş grubunda katılımcı ülkelerin resmi olarak görevlendirdiği temsilciler yer almaktadır: Azerbaycan'dan Emil Mamedov ve Elman Mahmudov, Macaristan'dan Tamás Zsombor Jámbrik, Kazakistan'dan Daniyar Azilkhanov, Kırgızistan'dan Farhad İbraev, Türkiye'den Mehmet Oymak ve Özbekistan'dan Eldar Mavlyudov. Bu grup, belgenin hazırlanmasında önemli ilerlemeler kaydetmiştir.

Türk Yatırım Fonu tarafından yayımlanan bildiride şöyle denilmektedir: "Fonun yürütme yönetimiyle yakın iş birliği içinde çalışan çalışma grubu, yatırım politikası çerçevesinde bölgelerin sürdürülebilir kalkınma önceliklerine ve etkin yönetime ilişkin uluslararası standartlara uygunluğu sağlamaya çaba göstermektedir." Kaydedilen ilerlemenin takdir edilmesi amacıyla Türk Yatırım Fonu (TIF) Başkanı Baghdad Amreev 22 Mayıs'ta çalışma grubu üyeleriyle bir araya geldi.

Hatırlatmak gerekirse, Türk Yatırım Fonu (TİF), 18 Mayıs 2024 tarihinde Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan'ın girişimiyle kurulmuştur. 2025 yılının Şubat ayında Macaristan'ın resmî olarak katılmasıyla birlikte fonun sermayesi 100 milyon dolar artırılarak 600 milyon dolara çıkarılmıştır. Fonun amacı, Türk dili konuşan ülkelerde altyapı, yenilenebilir yeşil enerji, tarım ve turizm alanlarındaki yatırım projelerini desteklemek ve kamu ile özel sektörde sürdürülebilir ekonomik büyümeye katkıda bulunmaktır.

TÜRK DEVLETLERİNİN IT DEVRİMİNİN BAŞINDA YER ALMALARININ ZAMANI GELDİ

29 Mayıs'ta gerçekleşen "KIT-2025" forumunda, Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) Genel Sekreter Yardımcısı Mirvohid Azimov bir konuşma yaptı. Azimov'un açıklamasına göre, Türk dünyasının ülkeleri özel bir konumda bulunmaktadır ve küresel dijital dönüşümde kilit rol oynayabilirler.

Mirvohid Azimov: "Dijital dönüşümün küresel düzeni yeniden şekillendirdiği bir çağda, ülkelerimiz sadece izleyici değil, teknolojik devrimin liderleri olmalıdır" dedi.

Azimov özellikle yapay zeka konusundaki düşüncelerini paylaştı. Ona göre, yapay zeka yönetim, sağlık, eğitim ve ekonomi alanlarına hızla entegre olmakta ve bölgesel kalkınma için yeni bir dönemin kapılarını açmaktadır.

Ayrıca, 2025 yılında Bişkek şehrinin resmen "Türk Dünyasının Dijital Merkezi" olarak tanındığını hatırlattı. Bu unvan forumun önemini artırmaktadır. Geçtiğimiz yıl, bu statüyle Kırgızistan'ın başkenti 200'den fazla uzman ve siyasetçiyi bir araya getiren bir "Yapay Zeka" forumuna ev sahipliği yapmıştı.

Mirvohid Azimov, Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) üye ülkeleri arasındaki iş birliği çerçevesinde bir dizi yeni girişimi de duyurdu:

- Merge Innovation Summit — 29–30 Eylül tarihlerinde "Pasha Holding" desteğiyle Bakü'de gerçekleştirilecek. Forum, Türk Devletleri ve Orta Asya'daki girişim sermayesi yatırımcılarını bir araya getirerek sınır ötesi projelerin ilerlemesini hedeflemektedir.
- AI Startup Cup 2025 — Yapay zeka alanındaki büyük ölçekli girişimcilik yarışması, Silikon Vadisi'ndeki Silk Road Innovation Hub iş birliğiyle düzenlenecektir. Bölgesel finaller, TDT üyesi ülkelerde gerçekleştirilecek, küresel final ise Amerika'da yapılacaktır.

Mirvohid Azimov: "Bu girişimler, girişimcilik ekosisteminin gelişimine, gelecek vaat eden IT girişimlerinin desteklenmesine ve güvene dayalı ortaklıkların güçlendirilmesine yöneliktir" diye belirtti.

BAKÜ'DE 10-12 HAZİRAN'DA "2. TÜRK TİCARET FUARI" DÜZENLENECEK

Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de 10-12 Haziran'da "2. Türk Devletleri Ticaret ve Yatırım İşbirliği Forumu ve Fuarı (Türk Ticaret Fuarı)" yapılacak. İlki 7-9 Kasım 2024'te İstanbul'da gerçekleştirilen fuarın ikincisi, Azerbaycan Küçük ve Orta İşletmelerin Gelişimi Ajansı (KOBİA) ve Azerbaycan Ekonomik Reformların Analizi ve İletişimi Merkezi'nin işbirliğinde, Orta Ölçekli İşletmeler ve Kulüpler Derneği (KOBSKA) ile ROK Expo'nun organizasyonunda Bakü Expo Merkezi'nde gerçekleştirilecek.

Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Türkiye, Özbekistan, Macaristan, Türkmenistan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kamu kurumlarınca desteklenen fuarla bu ülkeler arasında ticaret, sanayi, yatırım, teknoloji ve hizmet sektörlerindeki işbirliğinin derinleştirilmesi hedeflenmektedir.

20'den fazla sektörde ürün grupları ve yeni teknolojilerin sergileneceği fuarda ülkelerin yatırım fırsatları, stratejik sektörleri, iş dünyasının karşılaştığı sorunlar ve çözüm önerileri, uzman konuşmacıların katılacağı konferanslarda ele alınacak.

Katılımcı firmalar arası ikili görüşmelerle stratejik ortaklıkların kurulması ve ortak Türk markalarının geliştirilmesi hedeflenmektedir. Etkinliğe 11 ülke katılımcı olarak, 20'den fazla ülke de ziyaretçi olarak iştirak edecek.

"Türk dünyasını küresel güç merkezine dönüştürmeliyiz"

Türk Ticaret Fuarı'nın organizatörü Aygün Aliyeva, düzenlediği basın toplantısında, forum ve fuar marjında izledikleri amaç ve hedefleri anlattı. Aliyeva, Türk Devletleri Teşkilatının (TDT) çok yönlü işbirliğini dış politikadan enerjiye, yeşil ekonomiden turizme ve uzay araştırmalarına kadar çok sayıda farklı alana yaydığını söyledi.

Ekonomik işbirliğinin Türk dünyasının bütünleşmesi açısından temel ve dinamik unsur olduğunu belirten Aliyeva, "Türk Ticaret Fuarı'nı, özel sektörün bu işbirliğinden doğrudan faydalanabileceği bir platform olarak hayata geçirdik. Ortak çabalarımızla TDT'yi küresel arenada bir güç merkezine dönüştürmeliyiz. Bunu ancak birlikte başarabiliriz. Kardeş ülkeler olarak ortaklık temelinde birliğimizi ve entegrasyonumuzu artırarak daha parlak bir geleceğe birlikte yürüyeceğiz" şeklinde konuştu.

KTMÜ Adına Sahipleri:

Rektör Prof. Dr. Alpaslan CEYLAN,

Rektör Vekili Prof. Dr. Almaz İBRAYEV

TÜRKSAM Adına Genel Yayın Yönetmeni:

Prof. Dr. Nasuh USLU

Editör: Prof. Dr. Nasuh USLU

Sayfa Tasarımı: Dr. Maksat ACIKAN uulu

Yayına Hazırlayanlar:

Dr. Maksat ACIKAN uulu

Yazışma Bilgileri: KTMÜ, TÜRKSAM, Cengiz Aytmatov Yerleşkesi, Bişkek

Tel: (0996) 0312-25-31-28

Orta Asya ülkelerinden Kırgızca, Türkçe, Rusça, İngilizce günlük haberler için sitemize bakabilirsiniz:

orasam.manas.edu.kg

Bizi ayrıca Facebook, Instagram, Twıtter'dan da takip edebilirsiniz.

Yerel Süreli Yayın No: ISSN 1694-7994

orasammanas

КЫРГЫЗ-ТҮРК МАНАС УНИВЕРСИТЕТИ
KIRGIZİSTAN - TÜRKİYE MANAS ÜNİVERSİTESİ
1995